

HELA NYA STADEN - INTE BARA BOSTÄDER

2016-03-16

Av: URBIO

Det kommer behövas många nya bostäder framöver. Men bara bostäder bygger inte en stad. Genom att ge plats för landskapsarkitekturens helande förmågor kan staden bli både mer sammankopplad och dynamisk.

Sveriges större städer växer så det knakar. För att möta upp urbaniseringsstrycket behövs det enligt Boverket byggas 700 000 nya bostadsenheter till år 2025. På arkitektkontoren ritas just nu stadsbyggnadsprojekt under parollen "stenstadens utvidgning" i exploateringstal som det här landet inte erfarit tidigare. Det är tyvärr många gånger suboptimerade stadsmiljöer där kravet på solljus får stå tillbaka för behovet att på kort tid få fram många lägenheter. Politiken ligger på; projekt som för några år sedan var fem våningar är nu åtta. Minst. Det är förskjutningar i skalan som om stadsplaneringen injicerats med tillväxthormon.

Den här superurbanismen paketeras förstås i Manhattan-skimrande berättelser om det goda livet i staden.

Men en stad är inte bara dess bostäder, vilket är lätt att tro när man hör debatten. Och att den gamla stenstaden har sina andrum, exempelvis i form av institutionsbyggnader med omgivande park – är också något som verkar ha glömts bort.

Gör man ett grovt överslag för en välfungerande och socialt inkluderande stadsdel på 10 000 bostadsenheter borde den innehålla en stadsdelspark, ett stadsdelstorg, sju närparker och två idrottsplatser. Självfallet måste här också finnas 15 förskolor, sex grundskolor, två gymnasieskolor, sju livsmedelsaffärer, 35 kaféer och restauranger, ett bibliotek, ett kulturhus och kanske ett museum. Om stadsdelen dessutom ska ha en dagbefolkning bör här finnas byggnader för handel, kontor och övrigt näringsliv.

Multiplicera sedan allt det här med sjuttio fram till år 2025 så har vi ganska väl identifierat stadsbyggnadsutmaningen de kommande åren.

Men för att vi ska klara av att sätta samman alla dessa tillkommande stadsstrukturer till balanserade helheter behövs inte bara dess olika komponenter, utan även ett funktionellt sätt att binda dem samman. Det är här landskapsarkitekterna kommer in i bilden. Att se de större sammanhangen, förbi enskildheterna, är något av kårens paradgren. I en intervju nyligen med Stockholms förra stadsarkitekt Karolina Keyser framhöll hon att efterträdaren "kanske borde vara landskapsarkitekt". Visst vore det på tiden!

Att sträva efter levande livsmiljöer och ge utrymme för dessa i form av attraktiva gaturum, prunkande parker och levande mötestorg, är det som i mångt och mycket konstituerar det stadsmässiga. Här har landskapsarkitekturen möjlighet att läka spretiga stadsrum – om den bara tillåts ta plats.

Vi på landskapsarkitektkontoret URBIO gjorde ett experiment. I ett bildmontage mixade vi närmiljöerna vid ett loftgångshus från 70-talet med en mangårdsbyggnad från 1700-talet. Den första med en oattraktiv parkeringsplats som närmiljö och den senare med en elegant barockanläggning. Trots att de båda husen är i ungefär samma fyravåningsskala är resultatet talande. Den torftiga bilparkeringen förtar herrgårdsarkitekturen fullständigt, medan den sprudlande barockparken vid loftgångshuset tycks förhöja helheten till oanade nivåer. Trots att experimentet är banalt lyfter det frågan om att kvalitén på mellanrummen spelar en mycket stor roll.

Så när det ska planeras för ny stad om 700 000 bostäder, glöm inte vad som skapar en hel stad. Och missa inte att låta landskapsarkitekternas kompetens komma in tidigt i stadsbyggnadsprocesserna!